

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

A „Verseczi Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz Laktanya-utca 28. szám. — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés.

Előfizetési díj: egész évre helyben 10 korona. Vidékre 11 korona.

Egyes szám ára 20 f.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner féle könyvnyomdai műintézet Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: petit soronként 12 f. — A nyílt térben egy sor 20 f.

Hirdetések elfogadtatnak minden hirdetési irodában.

XIV. évfolyam.

Vasárnap 1905. évi szeptember hó 3-án.

36. szám.

Tanév elején.

Versecz 1905. szept. 1.

A hólnapi nappal az ország majdnem összes iskoláiban megkezdődnek a tanítások, a múzsák hajlékai megtelnek a mindkét nemű tanulók seregével. A szülők gondjai, kiadásai megszapornak, de élednek szép remények is. Minden szüle azt hiszi, hogy gyermeke a most kezdődő iskolai évben, ha eddig hanyag volt, meg fog javulni, ha szorgalmas volt, még szorgalmasabb leend. Minden szüle azzal a gondlattal és erős belső elhatározással adja gyermekét az iskolába, hogy ezután még jobban fog ügyelni előmenetelére. Építi a szép légvárat, melyek sajnós igen sokszor mint légbuborékok szétpattanak.

Most, midőn majd minden család legnagyobb gondját gyermekének taníttatása képezi, midőn ez a téma forog közszájon, időszerűnek tartjuk, hogy mi is foglalkozunk a kérdéssel s elmondjunk oly dolgokat, melyeknek a szülők és tanítók részéről való megszívlelése és követése jelentősen előmozdíthatja a tanítás és nevelés ügyét.

Keves város van nagy Magyarországon, mely iskoláért annyit áldozott volna és áldoz jelenleg, is, mint éppen Versecz.

Iskoláit teljesen a maga erejéből tartotta fen a nem rég múlt időkig, midőn községi főreáliskolájának fentartási költségeit az állam vette át, a gör. kel. szerb polgártársak felekezeti iskoláit is a város tartotta fen még nem is olyan nagyon régen.

A többi összes népoktatási tanintézetek (a két magániskola kivételével) névszerint, ovodák, gyermekkert, elemi és polgári leányiskolák, iparos és kereskedői tanonciskolák fentartási költségei a várost terhelik, s ily cím alatt több mint 100.000 koronát áldoz évenként.

E téren semmi segítséget nem kap az állam részéről, s a polgárság élén állók készséggel hoznak áldozatot tanügyük emelése érdekében, iskoláikhoz ragaszkodnak, ambátor néha a lokalpatriotizmus heve messze is elragadja őket.

A város által fentartott és jól felszerelt iskolákban több mint 3000 tanuló nyer oktatást.

A haladás sok tekintetben örvendetes, bár nem oly gyors tempóban történik, mint más városokban.

Enek oka pedig legelső sorban városunk társadalmi helyzetében felelő kulforrását.

A mit az iskola épít azt igen sok esetben lerombolja a család, a szülő ház és a környezet.

Tagadhatatlan tény az hogy városunk lakosságának oroszánrésze, — a vezetők ke-

vés számát kivéve — édes keveset törődik az iskolával s gyermeke haladásával.

E.küldi ugyan az iskolába részben azért, mert kötelezik is arra, részben, hogy ne legyen nyűg a nyakán, de azután nem igen gondol vele többet.

A család és iskola közötti összhang nálunk nem csak hiányzik, hanem sok esetben éppen disharmoniákat észlelünk.

Az elemi népoktatási tanintézetekben ez még nem olyan szembeötlő, de már a közép-oktatásnál sokszor nyilvánul.

A szülők, a környezet sokszor szinte kézzel lábbal törekszenek ellensúlyozni az iskola hatását, különösen a fogékony ifju kebel érzületeire vonatkozólag. Számtalan sajnós példa igazolja ezen állítás valóságát.

A magyar államnyelv, ez a mi nemzeti drága kincsünk, kulturánk alapköve, bizony bizony nagyon de nagyon lassan terjed.

Sok ezer serdülő fiatal, különösen a fiatal legények nem értik, nem beszélnek. Ellenséges magatartást ugyan nem igen tanúsít, vagy csak nagyon szorvatosan, de rendkívül indolens vele szemben, éppen olyan mint a szülők nagy részének magatartása.

A mit a gyermek nagy nehezen az iskolában tanul, odabaza elfelejti. Azért kellene kétszeres súlyt fektetni az ismétlőoktatásra gazdasági ismétlő iskolára ezért kellene oly nemű, a népoktatás keretét felülnem haladó, s tisztán a nép serdültebb fiait tovább képzésére szolgáló tanintézetekről (lenne az gazdasági, szőlészeti vagy kereskedelmi) gondoskodni, melyek az ismeretek megtartását elősegítenék.

A szülőknek, rokonoknak, szóval a családnak többet kellene gondolni a tanulóval, az iskolával. Keresni kellene az összekapcsolódást. *Érdeklődni az iskola iránt; — nem csak akkor keresni fel azok falait, midőn a nebuló bajban van, vagy megbukik.*

Az a nem törődőség nagy részben oka annak, hogy városunkban oly kevés a tanult fiatal emberek száma, de nagy a gárdája azoknak, kik a féluton letörtek s szaporítják a mindennel elégedetlen veszedelmes félművelt emberek számát.

Családnak és iskolának tehát kezét kell fogni, egymást segíteni, ha azt akarjuk, hogy gyermekeink nevelése és tanítása üdvös és eredményes legyen.

Ha ily irányban haladunk a siker nem fog elmaradni. —y.

Statisztika és pályaválasztás.

Bár mennyire elcsépelet téma is, a pályaválasztásról irni sohasem fölösleges, mert ez egyik leglényegesebb kérdése és feladata ugy a szülőknek, mint a tanulóknak. Most a tanév elején megint elsőrendű ak-

tuálítás lett a pályaválasztás, most dönt ezer szülő és gyermek a fölött, hogy milyen munkában, mely hivatásban keresse meg a kenyerét.

Valószínűleg a pályaválasztás kérdését tisztázandó adta ki a statisztikai hivatal nemrégiben a kimutatást arról, hogy a júniusban maturált ifjak milyen pályát választottak. A magyarországi középiskolákban az idén 577 fiatalember tette le az érettségi vizsgálatot. Ezek közül 24 százalék választotta a jogi pályát, 18.4 százalék a technikai pályát, 8.9 százalék a tanítást, 8.5 az orvost, 7 százalék a kishivatalnokit, 6 százalék a kereskedőt, 4.8 a gazdaságit, 3 százalék a művészetit, 2.4 a vasuti és póstait, 2 a teológiai, és 2 százalék az állatorvost.

E statisztikából látható, hogy még mindig a jogász pályára menők vannak nálunk többségben. Azonban mégis megcsappant ez a szám, mert hiszen 20 év előtt a művelt magyar ifjuság 50 százaléka lépett a jogász pályára Örvendetes jelenség, hogy az 50 százalékból 24 lett az idők folyamán. Az első tanulság tehát melyet a szülők e statisztikából meríthetnek, az, hogy a még mindig kényelmesnek és biztosnak látszó jogász pályára ne siessenek adni a gyermekeiket. Ugyan csak azt is hirdeti a statisztika, hogy Magyarország kezd a fiskális ország jellegéből kivetközni, a 24 százalék évről évre kisebb lesz és megszűnik az aránytalanság, amely a főiskolák jogi szakát tulzsufoolja, de a többi szakot üresen hagyja.

A művelt magyar ifjuság 18 százaléka van már ma a technikai pályán és ez az arány éppen megfelelő. Sem az építkezés, sem az ipar nincsen Magyarországon annyira kifejlődve, hogy e 18 százalékon felül is fehér kenyeret tudna adni diplomás technikusoknak. Ellenben kevés orvos van. Amikor minden város és minden hatóság, a kormány s a nagyobb vállalatok is arra törekszenek, hogy minél jobb közegészségi állapotokat teremtsenek, amikor meg Magyarországon száz és száz olyan község van, amelynek nincs orvosa egyszerűen azon okból, mert orvost kapni nem tud, az orvosi pályán megállapítható még az egészséges kereslet, keveseljük a 8.5 százalékot, amely a lematurozott ifjak közül az orvosi szakon folytatta tanulmányait. Ez a szak kibírta még egyszer ennyi százalékot, mert kevés az orvos a falvakban és még kevesebb a jó orvos. A szülők tehát helyesen teszik e statisztika nyomán, ha fiaikat az orvosi pályára adják.

Ugyancsak keveseljük a gazdasági pályára lépőknek 4.8 százalékát. Magyarországon ma is par excellenze földmivelő ál-

lam, amely szükében van állandóan a gazda tiszteknek.

Biztos és jól jövedelmező pálya ez, amely annál nagyobb hasznot hajt, minél jobban megtaulta a gazda tiszt a mesteriségét. És sok földbirtok van Magyarországon, amely csak azért nem hozza meg teljes jövedelmét, mert nem modern szakzszerűséggel kezelik. Minél több lesz a képzett akadémiát végzett gazdatiszt, annál intenzívebb lesz nálunk a földművelés, amely a legtöbb vidéken és a legtöbb uradalomban még ma is a félszázad előtt kitaposott nyomokon halad. A szülők tehát egész bátran adhatják gyermekeiket a gazdatiszti pályára is.

Felette kevés nálunk az állatorvos is. Ez a pálya mégegyszer annyi művelőt birna el, mint a hány diplomás ember él utána.

NAPI HIREK

Polgármesterünk mint az önk. tüszöltó egylet elnöke A mult napokban tüszöltó egyletünknek egy nagyobb küldöttsége járt, Dr. Re z u c h a István köztisztelet által környezett polgármesterünkkel, és azon kérelmet terjesztette elő, hogy néhai Weifert Károl utódjaként a tüszöltó egylet elnökségét elfogadni sziveskedjék. Polgármesterünk igen szivesen fogadta a megjelenteket ígervén, hogy megválasztatása esetében szívesen, lélekkel fogja az ügyet szolgálni.

Kinevezés, eljegyzés. Sz k á l a József tanárjelöltet, állami főreal iskolánk egykori kitünő növendékét a vallás és közoktatásügyi minisztérium a pozsonyi állami főrealiskolához tanárrá nevezte ki F. hirrel kapcsolatos, hogy nevezett, ritka szép tehetségű fiatal ember egyidejűleg eljegyezte általános tisztelet és szeretet által környezett polgártársunk Ha a g Ferencz ny. tanító és birtokos kedves és művelt leányát, Dr. Ha a g Aladár ügyvéd testvérhúgát, Ha a g Irén kisasszonyt. Fogadják mindannyian igaz szívből eredő gratulációsokat.

György miniszter a délvidéken. György Endre m. kir. földművelésügyi miniszter a múlt hét folyamán a Délvidéken időzött, ahol inkognitóban a kincstár telepítvényeit megtekintette. A miniszter a deliblati telepeket járta be és megsejmelte a Wekerle, Fehér- és Pálffy-telepeket. Onnan Dettára, Mosnicára, Rékásra utazott és 26-án este Lugosra érkezett kíséretével.

Esküvő. Weisz Miksa a nagy szentmiklósi kerületi gazdasági takarékpénztár — pénztárosa szeptember hó 10-én d. u. 3 órakor esküszik örök hűséget a helybeli izr. templomban Engländer Ignácz polgártársunk R ó z a leányának. Gratulálunk.

Halálozások. Heegn Mária előkelő verseczi matrona élete 70-ik évében a mult kedden elhunyt. Elragadta a halál Fürth Vilmos verseczi volt kereskedő és birtokos is élete 57-évében egyik budapesti szanatóriumban.

Hírek az egyházmegyéből. A megyéspüspök a következő segédlelkészeket disponalta: Gebl Jánost Fehértemplomról Földeákra, Dudra Sandort Makóról Battonyára, Kleitsch Mátyást Battonyáról Ujszentannára és Sziebig Frigyes Földeákról Makóra. Németh József fölszentelt püspök pár nap előtt Temesvárott a szemináriumi templomban szentelte fel pappá Járosy Dezső végzett teológust, aki ugyanott tartotta első miséjét, melynél mint manuduktor Bauer György c. kanonok, szemináriumi rektor szerepelt.

Országos vásárok. Nagyikindán szeptember 14., 15., 16. és 17-én országos vásár lesz, melyre azonban a sertésvész miatt sertéseket tilos felhajtani.

A városi tisztiorvosi hivatalból. Buró Péter dr. városi tisztiorvos egy havi szabadságidejét megkezdte. Ennek következtében a városi közegészségi szolgálatot szeptember hóban Fronius Gusztáv dr. tb. főorvos fogja ellátni.

Nemzetközi szocialisták gyűlése Verseczen. Zaháry János kömüves, Fekete Ferencz asztalos és Rittchen József föld-

munkás verseczi illetőségű nemzetközi szocialista párttagok az iránt folyamodtak a mult hó közepe táján rendőrségünkhöz, engedjék meg nekik, hogy m. hó 27-én d. u. 3 órakor Verseczen a honvéd laktanyája előtti téren népgyűlést tarthassanak, „az általános titkos szavazati jog” ügyében. A gyűlést a nevezet időben meg is tartották, Hám Antal kömüves elnökléte alatt. Mint jegyző Kusár J. verseczi vasesztergályos szerepelt. Megjelent mint a hivatalos adatok mondják — körülbelül 900 személy, közöttük 600 német és vagy 300 szerb anyanyelvű. A munkások száma körülbelül 5-600 volt. Mint szónokok szerepeltek: Roth Ottó temesvári származású budapesti jogász (magyar); — Freund Gyula temesvári szabómester, Castolini Vincze budapesti kádár; Petz János temes-kutasi földműves és Glumác Milán újvidéki nyomdász német és szerb nyelven beszéltek. Rendkívül heves kifakadásokkal illették Kossuthot, Apponyi grófot és az egyesült ellenzéket. Elfogadták a nemzetközi szocialistáknak az általános titkos szavazati jog tárgyában kibocsátott ismert határozati javaslatát és benyújtották a város polgármesteréhez. Rendőrségünk részéről Stilmungusz Mátyás rendőr alkapitány és Albach Ferencz rendőrhadnagy vezetése alatt nagyobb számú rendőri kirendeltség jelent meg. Rendzavarás nem fordult elő.

Törvényhatósági közgyűlés. Városunk törvényhatósága rendes havi közgyűlést m. hó 31-én, a mult pénteken tartotta meg Dr. Re z u c h a István polgármester elnökléte alatt. Daczára, hogy a tárgysorozatnak kevés tárgy felvéve a közgyűlés aránylag hosszan elhúzódott, mivel özőnével ontották a városatyák az interpellációkat. Vala pedig interpelláció vagy egy tuczat. A polgármester valamennyire meg felelt és válaszait tudomásul is vették. — Az interpellációklók sorát Veronits József kezdte meg, ki dohánygyárat kíván a városnak. Rancsin János a mérnöki hivatal a belü működése ellen tesz kifogásokat, hogy szerinte sok házat és más épületet nyilvánítanak rozogának és a lakókra nézve veszélyesnek, a melyek interpelláló véleménye szerint pedig még ugyan csak jó karban vannak. A polgármester azon válaszát, hogy, a mérnöki hivatal csak kötelességét teljesíti midőn szaktudása szerint jár el — a közgyűlés tudomásul vette. Tény marad azonban, hogy sehol széles nagy Magyarországon nem építenek tanulatlan paraszt kömüvesek — tisztelet a szakértő mestereknek — oly slendrián módra, oly rossz anyagból mint itt nálunk Verseczen. — Köszl Sebestyén a szódavíz fogyasztás megadóztatását sürgeti. Dr. Markovits György azt kifogásolta, hogy a pancsovai kiállítás megnyitásánál nem lett volna kellőleg képviselve a város. Beer G a városi temesvári uti vámháznak a keményítő gyáron kívül való elhelyezését sürgette. Nagyobb vitát keltett Dr. Hadzsi Szilárd interpellációja az italmérsi engedélyek adományozása ügyében. Ezzel kapcsolatban kiviláglott, hogy az italmérok számát 80-ról 90-re fogják valószínűleg felemelni. Kosztits V. olyantajta kifogásokat emel, mintha a villamvilágítási központnál fölsőleges két gépezést alkalmaznának, és hogy a város közszenét ott boldog — boldogtalan kuszpitolhatná. Meg fogják vizsgálni az ügyet. Kifogásokat emel továbbá a mesterinasok utczai garázdálkodása ellen. Volt még több

fajta apróbb interpelláció is, melyek után áttértek a tárgysorozatra; — tudomásul vévén a polgármester havi jelentését. — Az esküdt birókat összeiró bizottságba megválasztották: Dr. Miletits, Dr. Dajkovits, Dr. Haag és Dr. Markovits Gy. városatyákat. A városi tanács javaslata alapján a csákovai földműves iskolánál lévő városi alapítványi helyet Baldékutz Bódog kapta meg. Az állami tisztviselők verseczi körének a városi tanács határozata elleni fellebbezését elutasították. Wittner Aladár árvaszéki jegyzőnek 4 heti szadadságidőt engedélyeztek

Az Aradi Hirlap megszűnt. A nemzeti küzdelem egy lelkes harcosa dőlt ki az Aradi Hirlappal, mely megszűnt. Az Aradi Hirlapot mintegy tíz hónapja alapította Schröder Béla, az Arad és Vidéke volt felelős szerkesztője.

A délvidéki kisgazdák gyűlése. A pancsovai kiállítás keretében most tartotta szokásos évi vandorgyűlést a Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete. A Délvidék ezen legnagyobb gazdasági szervezete gyűlése iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozott. Az egyesületi tagok közül mintegy ezerkétszázan vettek azon részt. A négy varmegyéből érkező kisgazdák külön vonaton mentek Pancsovára, a hol unnepiesen fogadták őket. A gyűlés a kiállítás területén folyt le. Wittmann János elnöki megnyitóját után dr. Steuer György miniszteri fogalmazó a községek szocialis helyzetéről tartott nagy tetszéssel fogadott előadást, melynek kapcsán határozati javaslatot terjesztett elő, hogy az egyesület kérje a földadó leszállítását, a jövedelmi adonak progresszív való megállapítását s azt, hogy jövőben az állami birtokokat arlejtés mellőzésével kisgazdáknak adják legalább 20 évi időtartamra parcellázva bérbe. Dr. Frecot Menyhért alelnök, Kraushaur Károly titkár, Dobó Ivan és mások hozzászólása után a javaslatot egyhangulag elfogadták. Dr. Frecot záróbeszéde után a kiállítást tekintették meg a kisgazdák, akik délután külön hajóval Belgradba randultak ki, ahol a szerb földművelők egyesülete fogadta s kalauzolta őket a város nevezetességeinek megtekintésében.

A pancsovai kiállítás keretében rendezett ünnepek legsikerültebb attrakciója a gyermekünnepe volt, melyen 250 gyermek mint szereplő vett részt. Szép látványt nyújtott az egyes csoportok felvonulása, melyet megszámlálhatatlan ember tömeg nézett végig. Elöl ment a katonazene, nemzeti dalokat játszva, azután Hoffmann Maria övönő, az ünnepe rendezője vezetése alatt az egyes gyermekcsoportok jelmezöltözötben. Az angyalok, hősök, gnómok, rokokók, cigányok, a rózsakirályné kíséretével, parasztok stb. csoportja gyönyörű látványt nyújtott. Legnagyobb feltűnést keltette az aratok csoportja, amelyben a gyermekek a környék különböző népviseletét mutatták be. A kiállítás közepén Jancsi és Jüiska meséjét adták elő. Nagy örömet volt a gyermekeknek a cukorsütemenyből összeállított sátor szétbontásában. A kiállítás igazgatósága, tekintettel a nagy sikerre, az ünnepeket megismételteti, mikorra a környékbeli községek és határos megyék iskoláinak növendékeit is meghívja. Az igazgatóság a gyermekek elszállásolásáról gondoskodni fog. A kiállítás tárgyainak megbirálasára 12 csoportból álló juryt alakítottak amelynek elnökeül Mattanovich polgármestert választották meg. Az egyes csoportok már a jövő hét elején megkezdik működésüket. A kiállítást mindig nagy tömegben keresi fel a közönség. Miután a vasuti közlekedés elégtelen, a kiállítás igazgatósága a kereskedelmi miniszternél egy új vonat beállítását kéri a pancsova-beckerekre vonalon.

A hirlapírók Klein Lipót özvegyének. A vidéki hirlapírók országos szövetsége kétszáz koronát küldött a magyar sajtó mártírhalált szenvedett áldozatának, Klein Lipótnak özvegy részére.

Husfogyasztási szövetkezet Temesvárott. A hus ára mint nálunk is Temesvárott hirtelen s a helyi termelési és kereskedelmi viszonyok teljesen ellenkezőleg annyira felszökkent, hogy a temesvári intelligenciá kénytelen a drágaság ellen védekezést kezdeni. Evégből a város intelligenciája érte-

kezetet tartott, amelyen elhatározták, hogy huszfogyasztási szövetkezetet alakítanak. A mozgalom élén köztisztviselők állnak, akiket legjobban érint a drágulás. A cél az, hogy a szövetkezet tagjai önköltségükön szerezhessék be szükségüket. Iparengedélyvel állítanak fel mézszárszéket és a szövetkezet ellenőrzése mellett történik a bevásárlás és az árusítás.

Meghívó. A „nagyzsámi olvasó-egylet” 1905. évi szeptember hó 10-én a búcsú alkalmából az egylet helyiségében (Rohr-féle vendéglő) táncestélyt rendez. Belépti díj személyenként 1 korona. Kezdeté este 8 órakor.

Vidéki újságírók kongresszusa. Az újonnan szervezkedő vidéki újságírók országos bizottsága országos kongresszusra hívja össze a vidéki újságírókat, azzal a céllal, hogy a hivatalos újságírók anyagi és erkölcsi érdekeinek biztosítására szolgáló országos szervezetet. Az aradi újságírók a kongresszust ma vasárnap 4 órára Aradra, a városháza dísztermébe hívták össze.

Napfogyatkozás. A múlt szerda szenzációját a jó öreg Nap képezte. A mennybolt tudósai a csillagászok, valamint mindenki felé fordult és két óra hosszat mondhatni az egész föld kerekége a nap iránt érdeklődött. Máskor egész teljességében ragyog ránk a mindeneket eltető égitest s közönyösen veszünk róla tudomást, s hogy nagyobb érdeklődést keltsen, még Neki is meg kell fogyatkoznia. Volt is nagy érdeklődés mindenfelé. Nálunk Versezen ugyan csak mintegy hatvan százalék erejeig sötétedett el a nap, de azért így is rendkívül érdekes látvány volt. Harmnegyed egy óra tájban érintette meg a nap tányérját a hold árnyéka s azután egyre növekedett. A napnak a tisztá égbolton ragyogó fénye egyre tompább lett s három óra felé, mikor nálunk maximumat érte el a fogyatkozás, olyanféle hatást keltett, mintha késő délután lett volna. Persze ekkor volt iránta a legnagyobb az édeklődés s aki csak egy darab kormos üveghez jutott, az mind a napot vizsgálta. És mindenki jól láthatta, mert végig felhőtlen volt az ég. Harm óra után csökkenni kezdett az árnyék, amely mindjobban elvonult a napról. Négy óra után néhány perccel pedig egészen megtisztult a nap s ismét teljes fényében ragyogott. Ezzel a szenzációnak vége lett s megint — nem törődött senki a Nappal.

Gondoskodás a kivándorlottakról. Tudvalevő, hogy Amerikába kivándorolt honfitársainkkal eddig senki sem törődött. A magyar kormány gondoskodása és ellenőrzése véget ér, amint honfitársaink odaát partra szállanak. Hasonlóképp magukra vannak hagyva a kivándorlók itthon maradt családtagjai, holott úgy azok, mint emezek száz és száz dologban rászorulnak a jóindulatú utbaigazításra és közbenjárásra. Ezen az égető hiányon kíván segíteni a Magyar — amerikai forgalmi intézet, mely hatóság engedélyvel Budapesten megkezdte működését és hozzátartozóik összes ügyeire. Amikor sajnálattal tapasztaljuk, hogy a kivándorlás minden intés ellenére fokozódik, némi megnyugvással szolgál ennek az intézetnek a létesülése, mely az amerikai magyarokat és itthon levő hozzátartozóikat megmenti attól, hogy lelkiismeretlen emberekhez kényszerüljenek ügyes-bajos dolgaikban fordulni. A Magyar — amerikai forgalmi intézet kizárólag honfitársaink érdekeit tartja szem előtt és arra törekszik, hogy előmozdítsa a kivándorlottak visszatérését. Barik fordul hozzá kérdéssel az országból, készségesen szolgál felvilágosítással. Az ügyvivőség címe: Budapest, IV., Ferenciek-tere 2.

Diákok hete. A múlt napokban voltak az iskolai beiratások. Az utcákon sűrűleg forogtak a fiatal legénykék, a jövő Magyarország ékességei, reményei, és holnap bevonulnak azokba a komoly hazakba, az iskolákba, hogy azok tudomány- és — porteljes levegőjét magukba szívják. Ott aztán újból kezdetét veszi a kötelesség, a gond és a baj időszaka és a két hónapon át only fesztelen diák léptenyomon beleütközik valami törvénybe.

A pancsovai gazda-nagygyűlés elmarad. A Pancsovára e hó 27-ére tervezett, utóbb szeptember hó 5-ére halasztott országos gazda-kongresszus végleg elmarad.

A Dmke köréből. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület a magyar kultúra egyik leghatalmasabb terjesztőjének a népkönyvtárakat tartja. E célból az egyesület esztendőről-esztendőre gazdagon fel-

szerelt könyvtárakat állít föl a területén alkalmas helyeken. A héten is 4000 korona értékben három 1000—1000 koronás és két 500—500 koronás népkönyvtárat létesít a D. M. K. E. Nagyikindán. Újvidéken, Fehértemplomán, Detán és Titelen. Ugyan ez évben könyvtárakat állít még fel a kulturegyesület községekben. A hazafias magyar nemzeti szellem terjesztése és erősítése céljából az egyesület díszes naptárakat is adott ki, amelyek a napokban fognak megjelenni 50 ezer példányban Látnivaló, hogy komoly munkával igyekszik munkaprogramját beváltani a D. M. K. E., amely alig másfél esztendő alatt a déli Magyarország hatalmas kulturintézménye lett.

A városi nyilvános könyvtár (Fehértemplomi út, 20. sz. nyitva van ma és máttól kezdve minden vasárnap és csütörtök, d. u. 2—4 óráig.

Magyar nyelv az iskolában. Lukács György miniszter, mint ismeretes valamely tanfelügyelőhöz a magyar nyelvnek a nem magyar nyelvű népisiskolákban való tanítása tárgyában rendeletet intézett, mely lényegében véve a következő intézkedéseket tartalmazza: Hogy a magyar nyelv tanításának előfeltételei meglegyenek, a tanfelügyelő a tanév megnyitása előtt köteles intézkedni, hogy az iskolák a szükséges magyar tankönyveket és írószereket beszeressék. A tanfelügyelő követelje meg, hogy a szabályrendeletekben előirt tervet az iskola kellőképpen betartsa és a magyar nyelv oktatására megfelelő óraszámot fordítson. A tanfelügyelő a tankerületében levő összes nem magyar nyelvű elemi népisiskolákat minden tanévben legalább egyszer látogassa meg, még pedig oly időben midőn a magyar nyelvtanítás eredménye felismerhető. — A nagyobb kiterjedtségű tankerületekbe a miniszter szakértő ideiglenes iskolalátogatókat fog kirendelni. Ha a tanfelügyelő meggyőződik, hogy az elért eredmény megfelelő, úgy terjessze fel a tanítót jutalmazásra a miniszternek. Ugyancsak részesítse jutalomban a kitűnő előmenetelt tanúsított tanulókat is. Ha azonban tanítás eredményét nem találja kielégítőnek, úgy az okok megszüntetése iránt a közigazgatási bizottság legerélyesebb intézkedését kérje ki. Az olyan nagyobb népességű felekezeti népisiskolába, ahol anyagi okok miatt a magyar nyelv tanítására kellő szamu tanerőt nem alkalmaznak, a miniszter ideiglenes allami tanítót, vagy tanítónőt rendel ki.

Magyar gyümölcs a külföldön. A földművelésügyi miniszter ez évben is folytatja azt a termelők által örvendő fogadott akciót, hogy a termelőket összehozza a külföldi nagyobb exportörökkel. Ez évben azonban az országnak csak némely vidékén van termés, amit az is tanúsít, hogy más évekhez képest igen kevesen jelentkeztek, akik külföldre hajlandók lennének exportálni. Mint a „Budapesti Levelezőben” olvassuk, a földművelésügyi miniszterium nyilvántartása szerint Halmayer Róbert (Stuttgart), Hrappa János (Bécs), Richter Venzel (Drezda), Hübel Henrik (Trieszt), Moszkva Pal (Kattovic), T. Bauch (Eberfeld), E. Engeli (Engelshofen), T. Szauter (Regensburg), a pragai exportegyesület és az adlershofi Avenarius testvérek jelentkeztek, hogy hajlandók napnap után bizonyos mennyiségű gyümölcsöt átvenni. Több cég mindennemű gyümölcsöt átvész, míg a legtöbb mustot és télialmát szeretne.

Népszerű tudományos előadások. A bajnai Zákó Milan főispán vednöksége alatt álló „V. M. J. E.” legközelebb megkezdí népszerű előadásainak sorozatát és részben a budapesti „Urania” újabban készült felolvasásait és képeit mutatja be. Legközelebb a „Tudóvész”-ről lesz előadás 60 vetített képpel. A magyarázatokat egyik helybeli orvosunk fogja végezni.

Délmagyarország lesz a címe annak a képes folyóiratnak, melyet szeptember havában indít meg Szegeden a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egylet. A folyóirat a délvidéki vármegyék természeti és egyéb kincseinek, furdóinek, kulturális intézményeinek, ipar-, kereskedelmi és gazdasági életének nevezetesebb eseményeit fogja állandón ismertetni. Előfizetési ára egy évre három korona lesz.

Milyen lesz a szeptember? Meteor, a szegedi időjós jelenti: Szeptember hó csomópontjai: 4, 5, 6, 12, 13, 17, 20, 21, 24, 26, 28, 29, amelyek közül az 1, 12, 17, és 29-iek az

erősebbek és pedig az 1-ső csapadékos jellegű s ezzel a jövő eleje szintén ilyennek s erősen változónak ígérkezik, 6-tól 12-ig állandó derült, ezt követőleg hűvös jelleggel változó, míg a 12-két követőleg újra állandóbb derült, mely ekkor hosszabb tartalmúnak ígérkezik.

Maróczy ismét első. Barmen-ből jelentik, hogy Maróczy Géza megnyerte Gottschal-lal játszott játszmáját és így Janovszky-val együtt első helyre került. A két mester megosztózik az összesített első és második díjon.

Nemzeti címer az iskolák zászlaján. Lukács György kultuszminiszter rendeletet adott ki, mely a tanfelügyelőknél és az iskolázékeknek szól és utasítja őket, hogy a hatóságuk alatt álló iskolák és ovodák nemzeti színű zászlóira mielőbb egy-egy magyar címet szerezzenek be. A rendeletet mindenütt örömmel fogadták az iskolák.

Még egy érdekes lelet. A délvidéken most ismét egy érdekes kincsre akadtak. Csak nemrég adtunk hírt a szenzációs féregyhazai aranyleletről, ma Nagy-Kikindaról a következőket írják lapunknak: Kedden az Adamovits-féle tanyán szántás közben, egy fazekat szántottak ki, melyben 16-ik századból való magyar ezüst- és aranypénzeket találtak. A hatóságnak sem a földtulajdonos, sem a találó jelentést nem tett, de az azért a nyomozást bevezette. Hogy milyenek, a pénzemek és mennyit ér a lelet, azt majd a vizsgálat fogja kideríteni.

Új idők. Spaits Sándor kapitány visszaérkezve az orosz japán háborúból, az Új Időkben írja le érdekes uti élményeit, illusztrálva azokat a helyszínen készített pillanatnyi fényképekkel. Ezuttal perzsi utjáról szól színesen és tanulságosan. Az Új Idők e heti számában cikkekkel látunk Farkas Pál, Pásztor Árpád, Krúdy Gyulától; Révész Gyula, Maurice és Spányik művészi képei és egész sor időszerű fénykép díszíti a változatos füzetet. Herceg Ferencnek a magyar művelt családok számára szerkesztett képes hetilapjából bárki kaphat mutatványszámot, a ki a kiadóhivatalhoz fordul (Andrássy-ut 10.), a hol a lapra negyedévi 4 koronájával elő lehet fizetni.

Szerkesztői levelezés.

—y— **Pancsova.** Nagy terjedelme miatt lehetetlen közölni. Folytatásokban elvesztene értékét. Ha kívánja visszaküldjük. Arról a visszaélésről már írtunk. Versezen is drágább lett egyetmás, de a szállodások és vendéglősök még sem zsaroltak úgy. Üdvözet.

Többeknek. Lapunk felelős szerkesztője közel két hónapi távollét után városunkba visszaérkezett és ifj. tárnói Bucz Béla h. szerkesztőtől a lap vezetését átvette.

„O. E.” Budapest. Megbizásukat csak 29-én kaptam meg, midőn a távollétem alatt érkezett leveleket atvizsgáltam. Így azután nem is sürgönyözhettem, a tudósítás elmaradt, a szocialisták versezi nagy gyűléséről nem vehetett tudomást a napi sajtó. Az úrlapokat felhasználjuk.

Szülők figyelmébe.

A Gerő féle nyilvánossági joggal folruházott tan- és nevelőintézetében Versezen (Andrássy-tér 3.) a jövő 1905/1906. tanévre főlvetnek tanulók, kik az elemi népiskolát látogatni óhajtják. A beiratások m. hó 27-én kezdődtek meg. A tanítás szeptember 1-én vetti kezdetét.

Gerő Vilmos,
isk. tulajdonos.

Globus-
tisztítókönyv

Vasuti menetrend.

Érvényes 1905. május hó 1-től.

Temesvárról érkeznek:

8:08 reggel, 12:36 délben, 5:20 d. u. 10:21 este

Fehértemplom felé indul:

8:18 reggel, 12:50 délben, 5:47 d. u. 10:29 este

Fehértemplomból érkeznek

4:43 reggel, 7:06 d. e. 10:49 d. e. 5:30 este

Temesvár felé indul:

4:51 reggel, 7:16 d. e. 10:54 d. e. 5:52 este

Pancsova felé indul:

4:48 reggel, 8:50 reggel, 6:55 este
érk. Pancsovára 7:45 reg. 12:20 délben 10:27 este

Indulás Pancsováról Verseczre:

3:41 reggel, 8:30 reggel 1:55 délután
érkezik Verseczre 6:57 reg. 12:15 délben 5:40 este

Becskerekéről érkeznek:

10:39 délelőtt. 9:49 este
csütörtökön és vasárnap 8:03 reggel

Becskerek felé indul:

5:05 reggel, 1:55 délután

Gattaja és Lugosról érkeznek:

8:13 reggel, 6:40 este

Gattaja és Lugosra indul:

3:15 reggel, 2:05 délután

Magyar király államvasutak szegedi üzletvezetőség.

25793/1905. szám.

III.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. cz. szállító közönséget, hogy verseczi pályaudvarokra érkező darabárúknak házhoz, illetve üzlethelyiségbe, vagy viszont a feladni szándékolt darab árúknak a felek kívánatára az említett pályaudvarokra való szállítását az üzletszabályzat 58 § 3. pontja alapján egyezményileg három évre Grosz Armin verseczi fuvarozó cégre bíztuk.

Azok a szállító felek, kik a részükre érkezendő darabárúknak házhoz való szállítását nem kívánják fent nevezett vállalkozó céggel eszközölni, felkéretnek, hogy erre vonatkozó tiltakozó nyilatkozatukat írásban szíveskedjenek Versecz és Versecz-Vásártér állomások főnökei felé benyújtani, mert ily nyilatkozat hiányában az érkezendő darab árúknak házhoz való szállítását nevezett vállalkozó cég tartozik eszközölni.

Vállalkozó cég a fentnevezett pályaudvarokról Versecz város területén lakó felek lakásának vagy üzlethelyiségének a fél által kijelölt részében, vagy onnan az említett pályaudvarok egyikéhez szállított árúért a következő díjakat számíthatja s arról nyugtat is kell szolgáltatnia:

- 50 klg. vagy azon aluli súlyú szállítmányok után semmi korona 40 fillért,
- 50 klg. vagy azon felüli súlyú szállítmányok után minden további megkezdett ötven kilogramm ért semmi korona 20 fillért.

Szeged, 1905. évi augusztus hóban.

Az üzletvezetőség.

4200/1905. sz.

Általános hivatalos árverési hirdetmény

A községi pótadó, utadó, egyházi- és vízszab. járulékok hátralékai fejében lefoglalt zálogtárgyak az 1883. évi XLIV. t. cz. 67., 68., 69., 70., 71., 72., 73. és 74. §-ai értelmében Versecz thjf. város területén 1905. évi szeptember hó 21-én és az év végéig minden csütörtökön d. e. 9 óráig 12 óráig a városhaza előtt nyilvános elárverezés alá kerülnek.

A zálogolt tárgyak és becsára a következő: Különféle bútorkok 6400 K. Kocsik és lovak 5600 K. Tehenek és sertések 3500 K. Tűzmentes pénzszekrények 560 K. Különféle anyagok és tárgyak 1574 K.

Árverési feltételek:

1-ször. Az első árverésen mindazon egyes zálogtárgyak, a melynek értéke 100 K.-t meg nem halad, becsáron alól is mindjárt feltétlenül el fognak adatni; 100 K. felüli értékű egyes tárgyak pedig csak akkor, ha a becsárnak legalább háromnegyed része igéretik.

2-ször. A második árverésen azonban minden zálogtárgyak különbség nélkül a becsérték háromnegyedén alól is, a legtöbbet ígérőnek mindenestire átengedtetnek.

3-szor. A vételár készpénzben azonnal fizetendő. Kelt Verseczen, 1905. augusztus hó 31-én.

Bodry,

adóügyi tanácsnok.

5743. szám 1905.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXI. tcz. 7. és 8. szakasza alapján ezennel közhírré tétetik, hogy a városi törvényhatósági bizottságnak f. évi július hó 29.-155 jkvi 5743 ikt. — 1905. szám alatt a Steria utcában készítenő fakorlát ügyében hozott határozata f. évi augusztus hó 31.-től kezdve 15. napon át.

Mark Antal városi tanácsnok irodájában a hivatalos órák alatt közszemlére ki lesz téve. Versecz, 1905. évi augusztus hó 28. án.

Polgármester helyett:
Pávlovics,
vár. tanácsnok.

Jövedelmező mellékkereset

500—600 koronát havonta

kereshet meg nálunk minden hivatalos egyén, a ki törvényesen megengedett állam- és nyeménységjegyeknek részletfizetésre való eladásával szándékozik foglalkozni.

Ajánlatok intézendők:

Fővárosi Váltóüzlet Társaság

Adler és Társa céghez

Budapest, V. Nagykörút-utca 13.

Katonai tanfolyam Pancsován

okleveles tanár vezetése alatt tanári és katonatiszti oktató személyzettel előkészíti az egyéves önkéntességi vizsgálatra mindazon ifjakat, kiknek erre jogosító értekezési bizonyítványuk nincsen.

Mérsékelt tandíj.

Részletes ismertetőt kívánatra küld:

Darvas Vilmos,

tanár, Pancsován.

a legjobb és legfinomabb
czipöliszifószert

818. — 1905. végreh. szám.

Árverési Hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapest VIII-X. ker. kir. járásbíróságnak 1905. évi Sp. III. 436/5. és 9. számú végzése következtében Dr. Ehrenfeld Adolf ügyvéd által képviselt Silberberg és Hoffmann cég és Rolf's társai cég javára Uroschevics Mária ellen 562 K. 94 f. s jár. erejéig 1905. évi június hó 2-án fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1275 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: és rőfös bolti árúk nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a verseczi kir. járásbíróság 1905. évi V. 736. számú végzése folytán 562 kor. 94 fill. tokekötvelel ennek 1905. évi március hó 10. napjától járó 5%, kamata és eddig összesen 114 k. 80 f. bíróilag már megállapított költségek továbbá 327 k. a 76 f. toke ennek 1905. május hó 6. napjától járó 6%, kamatai erejéig Verseczen, alperes üzlethelyiségében leendő megtartására 1905. évi szeptember hó 14. ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kituzetik és ahhoz a venni szándékozóknak ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Verseczen 1905. évi augusztus hó 22. napján.

Fixmann

kir. bírósági végrehajtó.

A legnagyobb kitüntetéssel jutalmazva „Grand Prix“ Világkiállítás St. Louis 1904.

GLOBUS tisztító-kivonat

tessék kérni, melynek formáját a mellékelt ábra mutatja,

mivel sok értéktelen utánzat is van forgalomban.

Egyedüli gyáros: ifj. Schulz Frigyes részv. társ., Eger és Lipcse.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tisztító és ment háros alkateszekből.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Auszsigban bárminek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel, valamely háros keverék tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas“ vagy külcsszappant)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.
A ruhát kiméli és megóvjá.

Mindennemű ruha és mosási módszer részére a legjobb és legolcsóbb.

Hőfehér ruhát ad, A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht“ névvel és a „szarvas“ vagy a „külcs“ védjeggyel legyen ellátva.

A Kirohner-féle könyvnyomda tulajdona és nyomása Versecz.